

ARBETSPLAN FÖR GODBY DAGHEM 2018 - 2019

Innehåll

Inledning.....	3
Arbetsplanens syfte.....	4
Målsättning enligt barnomsorgslagen och enligt grunderna för förundervisningen.....	6
Barnperspektiv	6
Goda lekmöjligheter	6
God omvårdnad.....	7
Ett individualiserat bemötande.....	8
Demokrati och rättvisa, förebyggande mobbningsarbete	8
Jämställt bemötande av flickor och pojkar	8
Ett bra samarbete med hemmen	9
De vuxna som goda förebilder	9
Ett medvetet stöd till barnets sociala och emotionella utveckling	10
Stödet av den kognitiva utvecklingen	10
Barnets behov av tillräcklig fysisk aktivitet	10
Stöd till barn med annat modersmål.....	11
Allmänpedagogiskt, specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd.....	11
Centrala ämnesinriktningar	13
Språk och interaktion	13
Matematik	13
Natur- och miljö.....	13
Etik och livsåskådning.....	14
Fysisk aktivitet och hälsoinriktning	14
Kulturarv, historia och samhälle.....	15
Konst och kultur	16
Sång, musik och drama.....	16
Skolberedskapsförberedelser och skolsamarbete	16
Plan för samarbete förundervisning/skola.....	17
GEMENSAM ARBETSPLAN FÖR BARNOMSORG OCH SKOLA.....	17
Gemensam arbetsplan för barnomsorg och skola	19
Mobbningsplan.....	20
Säkerhetsplan	20

Inledning

Godby daghem

Källbovägen 1

22410 Godby

Tel: 018-41290/0457-3446290

E-post: godby.daghem@finstrom.ax

Godby daghem består av fyra avdelningar; **Lönnebo**, **Björkebo**, **Ekebo** och **Lindebo**. Daghemmet har totalt 77 platser för barn i åldern 1-6 år och en personalstyrka på 18 personer. Daghemmets öppethållningstider är kl. 7.15-17.00 (7.00 och 17.30 vid behov, men då BÖR personalen meddelas på förhand!). Godby daghem flyttade in i nybyggda lokaler i januari 2010.

På **Lönnebo** avdelningen finns 21 platser för barn i åldern 3-6 år. På denna avdelning jobbar:

- 2 st förskollärare
- 1 st barnskötare
- 1 st assistent

På **Björkebo** avdelningen finns 21 platser för barn i åldern 3-6 år. På denna avdelning jobbar:

- 2 st förskollärare
- 1 st barnskötare
- 1 st assistent

På **Ekebo** avdelningen finns 21 platser för barn i åldern 3-6 år. På denna avdelning jobbar:

- 2 st förskollärare
- 1 st barnskötare
- 1 st assistent

På **Lindebo** avdelningen finns 14 platser för barn i åldern 1-3 år. På denna avdelning jobbar:

- 1 st förskollärare
- 2 st barnskötare

På daghemmet jobbar även en administrativ föreståndare, som vid behov hoppar in på daghemmets samtliga avdelningar, samt en lokalvårdare. Båda är anställda på heltid.

Alla avdelningar följer arbetsplanen, vilken finns att låna och läsa på respektive avdelnings anslagstavla och på kommunens hemsida.

Arbetsplanens syfte

- Att från daghemmets sida erbjuda barnen en likvärdig undervisning och vård av god kvalitet.
- Att planera verksamheten så att den bemöter varje enskilt barn på dess utvecklingsnivå.
- Att informera föräldrarna om vad daghemmet och dess verksamhet erbjuder familjerna.
- Godby daghem omfattar den nya undervisningsplan som Ålands landskapsregering har gett ut hösten 2013. Denna plan finns att läsa på Lanskapsregeringens hemsida. Dessutom finns ett exemplar av den på varje avdelnings anslagstavla så att alla föräldrar kan ta del av den.

Godby daghem jobbar enligt olika teman. Varje avdelning gör planeringen kring tema arbetet på ett sådant sätt som passar barngruppen bäst. Exempel på teman är; familjen, vänskap, närmiljö, färg och form, yrken och tidsbegrepp. Vi behandlar teman genom t.ex. lek och rörelse, sånger, sagor och pyssel. Förutom temaarbete har vi på Godby daghem olika återkommande inbokade aktiviteter såsom exempelvis Klapp och Klang som ordnas av Finström-Geta församling, sagostund på Finströms bibliotek, naturskola som Ålands Natur&miljö ordnar samt Folkhälsans simning som ordnas för daghemmets förskolebarn. Annat som vi på Godby daghem väljer att jobba kring är lek och rörelse som hålls i daghemmets egen gymnastiksal, förskoleträffar, födelsedagsfirande osv.

Innehållet i den dagliga verksamheten planeras utgående från följande områden: **språklig medvetenhet, matematik, begreppsorientering, lek och rörelse, sång och musik samt bild och skapande i olika material, natur och miljö.**

Personalen observerar kontinuerligt på vilken nivå varje barn befinner sig. För detta ändamål använder daghemspersonalen observationsmaterialet "Axet" (mera info om Axet finns under rubriken "Allsidig utveckling"). Varje förälder får information av personalen om sitt barn och ges möjlighet till samverkan. **Den dagliga kontakten mellan föräldrar och personal är oerhört viktig!**

Arbetsplanen anger vilka målsättningar vi på daghemmet kommer att eftersträva under läsåret 2018-2019.

Målsättning enligt barnomsorgslagen och enligt grunderna för förundervisningen

Barnperspektiv

Vi arbetar aktivt utgående från ett barnperspektiv. Det här innebär att personalen utgår från sin erfarenhet, kompetens och förståelse för barns behov och beaktar även barnets perspektiv i mötet med barnet. Barnets perspektiv utgör barnets uppfattning och förståelse för olika situationer. Ibland kolliderar personalens barnperspektiv med barnets perspektiv och då är det vår uppgift att förmedla och förklara för barnet varför vi gör vissa saker eller "kräver" vissa saker. Exempelvis: barnet vill inte ha regnkläder på sig för ur barnets perspektiv är det varmt och obekvämt, ur personalens barnperspektiv ser man att regnkläderna är nödvändiga pga. väderleken – personalen förklarar för barnet varför man behöver ha regnkläder trots att barnet inte vill.

Genom att personalen vägleder barnen med ett barnperspektiv i fokus i kombination med dialog med barnet utvecklas barnets förmåga att förstå konsekvenser och barnets eget perspektiv vidgas.

Som grund för barnperspektivet på daghemmet har vi tagit fasta på fyra punkter i barnkonventionen: barnets rätt till likvärdiga villkor (artikel 2), barnets bästa i främsta rummet (artikel 3), barnets rätt till liv och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att uttrycka sina åsikter (artikel 12).

Goda lekmöjligheter

Leken är en oerhört viktig del i daghemmets verksamhet. Man kan säga att leken är lärandets bästa redskap. Genom leken lär sig barnen att förstå världen omkring sig och utvecklas socialt, emotionellt och kognitivt. På daghemmet erbjuder vi barnen både ledd och fri lek.

Barnens fria lek sker antingen ensam eller i en grupp. Personalen fungerar som åskådare av den fria leken, men går in i leken ifall behov av detta finns. Personalen hjälper också barnen att komma igång med leken om det behövs. Vid den fria leken skall stimulerande lekmaterial som är anpassat till barnets ålder finnas lättillgängligt för

barnen. Via den fria leken lär sig barnen att samspela med andra samt att ta initiativ och utveckla sin fantasi.

Den ledda leken leds av personalen och alla barn deltar i denna form av lek. Den ledda leken stärker barnets gruppkänsla och samtidigt lär sig barnen att samarbeta, följa regler, vänta på sin tur och respektera och ta hänsyn till varandra. I både den ledda och den fria leken utvecklas även barnens fin- och grovmotorik.

Godby daghems avdelningar består av stora ytor som bjuder in barnen i lek och sysselsättning. Varje avdelning har fyra rum; ett mysrum för lugnare stunder, ett lekrum för samling och fri lek, ett stort rum där man kan leka och där de olika måltiderna serveras samt ett skilt pysselrum. Möblerna är specialanpassade för barn. Utomhus på daghemmets gård finns en liten skog där barnen får leka fria lekar samt en närliggande större skog dit vi kan gå på promenad och bekanta oss med skogen och se hur den ser ut under de olika årstiderna. På daghemmets gård finns även lekredskap som tränar barnets motorik. Under hösten 2016 byggdes daghemmets gård ut och vi fick samtidigt ett nytt staket runt hela gården.

På Godby daghem har vi en fin gymnastiksal dit alla avdelningar har möjlighet att gå turvis en förmiddag/vecka. I gymnastiksalen håller personalen ledd lek enligt barnens ålder och utveckling.

God omvårdnad

God omvårdnad, där vi strävar till en öppen dialog med föräldrarna, är grunden för vår verksamhet. Vi eftersträvar trygghet på så sätt att barnen skall känna sig trygga på daghemmet och föräldrarna skall känna sig trygga när de lämnar sina barn till daghemmet. För att alla parter skall känna trygghet har vi på daghemmet fasta rutiner, en planerad verksamhet med tydliga målsättningar samt en strävan till ett gott samarbete mellan hem och daghem.

Till god omvårdnad hör även att man skall lära sig att respektera och ta hänsyn till varandra, vilket vi på daghemmet försöker lära barnen. Vi i personalen skall också respektera varje enskilt barns känslouttryckningar samt skapa en miljö som överensstämmer med barnens behov.

Ett individualiserat bemötande

Barnen ska mötas som de unika personer de är och personalen ska se deras möjligheter utifrån där de befinner sig och stärka dem.

Vi vill lära barnen respekt och medkänsla för sin egen person och sin omgivning. Lära sig att kompromissa och se olikheter. Alla ska ges samma möjligheter att utveckla sina förmågor och intressen.

Vi vuxna vill inspirera, motivera, belöna och på så sätt göra så att barnen vill börja ställa frågor, tänka och utvecklas.

Vi vill också ge barnen chans att känna delaktighet och stärka deras uppfattningar och åsikter.

Demokrati och rättvisa, förebyggande mobbningsarbete

Vi vill satsa på att jobba mobbningsförebyggande istället för att jobba med att stoppa mobbning som redan hunnit uppkomma. Vi vill att daghemmet skall vara en trygg och rolig plats för barnen att vistas på medan föräldrarna är på jobb.

Vi har mobbningsförebyggande material Kompisväskan, Kompiskonst och Kaninsagorna som är material som stödjer barnets sociala och emotionella utveckling, som vi använder här på daghemmet. Flera i personalen har gått utbildning kring materialet.

Jämställt bemötande av flickor och pojkar

Jämställdhet är viktigt för alla barn. Det handlar inte om för oss att alla pojkar ska ha klänningar eller att flickor inte ska få leka med dockor. Det handlar inte om att alla ska bli lika eller att något ska tas bort. Jämställdhet handlar om mångfald och att vi ökar barnens handlingsutrymme och vi vill låta barn få vara på många olika sätt istället för 2. Flickor och pojkar skall få lika stort inflytande och utrymme på daghemmet. Vi ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Ett bra samarbete med hemmen

Vårdnadshavarna har huvudansvaret för sina barns fostran och utveckling och daghemmet skall fungera som ett komplement till hemmet. Vi på Godby daghem vill därför skapa ett gott förtroende mellan personalen och barnens föräldrar. Föräldrarna bör informeras om vår tystnadsplikt och känna sig trygga med att anförtro sig till oss i olika situationer.

Vi tror att barnen utvecklas mest allsidigt när föräldrarnas och personalens kompetens sammanstrålar. Därför jobbar vi ständigt med att skapa ett gott samarbete mellan personalen och föräldrarna.

Daghemmet ger dagligen information om hur dagen har varit till föräldrarna. Utöver detta hålls föräldramöte varje höst och på våren har föräldrarna möjlighet att delta i föräldrasamtal. Vid behov tar personalen på daghemmet kontakt med enskilda föräldrar. Vi önskar även att föräldrarna i sin tur tar kontakt med oss på daghemmet ifall de har funderingar eller önskemål som berör barnen eller vår verksamhet. Vi har då större möjligheter att utveckla vår verksamhet, enligt familjernas önskemål.

Allmän info om vad som är på gång på daghemmet kommer upp på avdelningarnas anslagstavlor. Föräldrabrev skickas ca.2ggr/termin via e-posten till de föräldrar som uppgett e-postadress. Föräldrabreven innehåller allmän information om vad som kommer att hända på daghemmet under den närmsta tiden. Till de som inte uppgett e-postadress delas föräldrabrevet ut i pappersversion på barnets fack.

De vuxna som goda förebilder

De vuxna ska vara en trygg förebild, vara engagerade, finnas till hands, se till att barnen känner att de duger och får den stöttning de behöver. De ska inspirera, stimulera och erbjuda barnen utmanande situationer.

Det är viktigt med ett respektfullt klimat. De vuxna ska finnas till hands och vara med i leken som stöd och god förebild vid behov. Ett vårdat och nyanserat språk är viktigt.

Genom att alltid vara goda förebilder och vara närvarande stärker vi barnens tillit och empati.

Ett medvetet stöd till barnets sociala och emotionella utveckling

I den fria leken får barnen lära sig att både gå med och inbjuda till lek. Vi har en inbjudande lekmiljö på våra avdelningar och ute på gården. Dom lär sig kompromissa, att inte såra andra, att visa hänsyn och att hjälpa varandra, och att följa gemensamma regler. Om det uppstår konflikter diskuterar vi tillsammans och hittar lösningar. I samlingen och genom ledda lekar tränar dom på att uttrycka sig och vänta på sin tur och alla får känna delaktighet och gemenskap i gruppen. Vi uppmuntrar positiva relationer till varandra.

Stödet av den kognitiva utvecklingen

På Godby daghem kan vi främja den kognitiva utvecklingen under hela dagen eftersom vi är nära barnen vid så många olika situationer.

Vi som personal kan stödja utvecklingen genom att bygga på barnets tankar och idéer, låta de vara kreativa och använda sin fantasi och skapat utmaningar för barnen. Både i leken och i vårt pedagogiska arbete får de även vara problemlösare och fundera ut olika strategier och fatta beslut och även få en medvetenhet om syftet.

Barnen får möjlighet att utveckla:

Samarbetsförmåga – genom samspel och att ge och ta.

Kommunikationsförmåga – genom att lära sig lyssna på varandra, att vara lyhörda och samtala och att skapa tillsammans med personal och andra barn.

Etisk förmåga – genom konflikthantering och att känna in andras situation.

Reflektionsförmåga – genom att barnen får fundera på vad, hur, eller varför.

Barnets behov av tillräcklig fysisk aktivitet

Gårdens form och struktur är utformad för de växande barnens utveckling. På gården finns skog, kullar, sand, gräs samt åldersanpassade klätterställningar, rutschkanor och gungor. Gården är utformad för att utveckla barnens fantasi och motorik. På båda gårdar finns en lekstuga för att gynna olika rollerkar. Ute får barnen leka fritt alla

dagar. Fri lek är ett bra sätt för att utveckla ett gott samspel med andra barn. Genom den fria leken ute ges barnen även möjlighet att leka tillsammans med barnen från alla avdelningar på Godby daghem, allt från de yngsta till de äldsta. Vi går alltid ut med barnen, oavsett väder och vind. Med detta är också syftet att förebygga smittspridning. Vi har en närliggande skog dit vi kan gå och bekanta oss med naturen. Att springa och leka i skogen utvecklar barnens grovmotoriska färdigheter.

Stöd till barn med annat modersmål

Vi arbetar utgående från Ålands landskapsregerings rapport "Stöd för barn i barnomsorgen med annat modersmål än svenska".

Viktiga hörnstenar i arbetet med barn med annat modersmål än svenska är:

- **Leken.** Leken är av central betydelse för barn med annat modersmål, i ensamleken får barnet möjlighet att utveckla sitt tänkande och sin fantasi och i leken tillsammans med andra barn utvecklas både språket och de sociala färdigheterna.
- **Samtal med barnet.** Genom att föra samtal med barnen i alla vardagssituationer utvecklas barnets ordförråd och begreppsförmåga.
- **När barnet blandar språk.** Diskussioner med barnet förs kring språkens olikheter och hur språken är uppbyggda.
- **Små grupper.** I mån av möjlighet arbetar man med mindre grupper i barngrupperna för att barnet ska få möjlighet till så mycket talutrymme som möjligt.
- **Konkretisera.** Vid exempelvis sagoberättelser och samlingar används konkret material för att förstärka språkinläringen.
- **Samarbete med föräldrarna.** Hemmets modersmål är en viktig grund för barnets språkutveckling även då det gäller barnets andra språk och övrig kunskapsinläring.

Allmänpedagogiskt, specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd

Pedagogiskt lärande är en viktig del av daghemmets verksamhet och pågår under hela dagen. Det börjar redan vid bemötandet av barnen på morgonen, sedan vägleder personalen barnen i lek och sysselsättning och stöder barnen i mat- och toaletsituationer samt vid på- och avklädning i samband med utevistelsen. Här är det viktigt att personalen är lyhörd för varje enskilt barns behov samt för hela barngruppens

behov och förutsättningar. Uppmuntran och beröm från personalens sida till barnen är viktiga hörnstenar i det pedagogiska lärandet på daghemmet. Barnen gör tolkningar av vad som händer på daghemmet och drar utifrån sitt eget perspektiv egna slutsatser om hur man skall samspela med andra barn och vuxna.

Vi jobbar mycket med att stärka barnens självförtroende. Detta sker genom att låta barnen pröva på olika saker och uppmuntra dem till att göra det. Vi berömmar barnen och tröstar dem när det behövs. Vi ger dem glädje och positiva upplevelser i andra barns samvaro. För att kunna samarbeta med andra människor behöver man lära sig vissa regler och normer samt att respektera och visa hänsyn mot varandra. Det ingår i vår dagliga verksamhet att lära barnen detta.

Under hösten 2013 utarbetade specialbarntädgårdslärarna på Åland ett observationsmaterial för barnomsorgen, som heter Axet. Innehållet i detta material följer landskapets plan för förundervisningen. Barntädgårdslärarna ansvarar för att observationerna blir genomförda och rekommendationerna är att observationsblanketten tas i användning när barnet blir 3 år. Observationen skall göras kontinuerligt varje höst när barnet är 3-5 år och både höst och vår när barnet är 6 år. Syftet med materialet är att barntädgårdslärarna lättare skall kunna följa upp barnets individuella utveckling och även i ett tidigt skede konsultera specialbarntädgårdsläraren ifall behov finns. Observationsmaterialet, Axet fungerar även som underlag vid föräldrasamtal.

När det gäller barn som är i behov av särskilt stöd strävar vi på daghemmet alltid till en öppen dialog med barnets föräldrar. Om det gäller barn utan tidigare diagnos så kontakter vi specialbarntädgårdslärare Stefanie Grüssner och diskuterar vidare med henne, givetvis med föräldrarnas tillåtelse. Om behov finns så försöker vi få en assistent anställd som gruppassistenta eftersom barnet inte har rätt att få en personlig assistent så länge det saknar diagnos. Assistenten tränar ändå med det enskilda barnet både enskilt och i grupp, helt beroende på barnets behov. När det gäller barn som har diagnos sedan tidigare fortsätter barnet automatiskt med sin habilitering. En assistent anställs åt barnet. Barn med allergi skall begära intyg av läkare och lämna intyget till centralköket.

Kommunens specialbarntädgårdslärare, Stefanie Grüssner, besöker daghemmet varje vecka. Hon träffar barn, som har behov av lite extra stöd, och tränar med dem

enskilt. Hon gör även observationer i barngrupp vid behov. Olika terapeuter besöker även barn på daghemmet om behov finns.

Centrala ämnesinriktningar

Språk och interaktion

Vi på Godby daghem arbetar varje dag för att barnen skall utveckla ett rikt talspråk och för att de ska kunna kommunicera och uttrycka tankar till varandra. Dagligen för vi en ständig dialog med barnen. Vid samlingarna använder vi oss av rim och ramsor. Vi läser sagor och använder oss av material som är språkutvecklande ex. Bornholmsmetoden. Samlingen är ett tillfälle för mycket samtal. Extra stöd kan ges till de barn som behöver det, individuellt eller i grupp. Barn med annat modersmål uppmärksammas med extra stöd i form av språkträning en dag i veckan. För de allra yngsta barnen arbetar de på avdelningen Lindebo med materialet Babblarna., ett material som befrämjar språk-, tal- och kommunikation. Barnen tränar omedvetet olika språkljud när de härmar deras ljud/namn.

Matematik

Barnen ges möjlighet att upptäcka, jämföra samt att reflektera över mängder, antal, volym och relationer. Barnen använder här alla sina sinnen och olika material. Barnen lär sig även geometriska figurer samt jämför och sorterar enligt form och storlek. Vi räknar tillsammans dagligen in barnen vid de olika rutinsituationerna, t.ex vid samlingen och i samband med utevistelsens slut.

Natur- och miljö

Miljöfostran skall vara en naturlig del av daghemmets dagliga verksamhet. Detta uppfyller vi på daghemmet exempelvis genom att barnen får vistas ute i naturen och genom att visa åt barnen att alla, både vuxna och barn, har ett ansvar för naturen och miljön. Vi visar barnen hur man kan bidra till en positiv utveckling för naturen och miljön. På en av daghemmets avdelningar drivs Mulle-verksamhet. Genom Mulle får barnen

kunskap kring natur och miljö. De övriga avdelningarna, som inte deltar i Mulle, är också ute i naturen och besöker skogen kontinuerligt. På Godby daghem har vi prioriterat uteleken väldigt högt. Vi är ute i de flesta väder och flera gånger per dag. Vi tycker att det är viktigt att barnen får frisk luft och fysisk aktivitet, speciellt i dagens moderna samhälle där tekniken har fått en allt större plats i många familjers vardag. Vi deltar i Naturskolan från Ålands Natur och miljö två gånger/termin. Daghemmet deltar varje vår i Frejornas miljödag, där vi är ute och plockar skräp i naturen.

Etik och livsåskådning

Vi jobbar dagligen med etisk fostran på daghemmet genom att t.ex. lära barnen att säga förlåt, varsågod och tack samt att visa och lära barnen hur man skall vara en bra kompis, vilket man blir genom att man visar att man bryr sig om varandra och lär sig lösa konflikter. Vi vill också ge barnen en känsla om vad som är rätt och fel och lära dem ta ansvar, och lära dem om olikheter, t.ex. andra kulturer, bakgrunder och åsikter. Vi jobbar även med andra dylika material, såsom Kompisväskan, Kompiskonst och Tio små kompisböcker.

Vi får besök av Klapp & Klang från Finström-Geta församling en gång/månad då husets 1-4 åringar träffas först, sen efteråt 5-6 åringar i en grupp. Vi besöker även kyrkan i samband med julen för att bekanta oss med Finströms kyrka. Vi respekterar varje barns och vårdnadshavares livsåskådningssyn och informerar om att det finns en frivillighet/valfrihet att delta i aktiviteter som inte passar in i deras livsåskådning och erbjuder då andra alternativ.

Fysisk aktivitet och hälsoinriktning

Vi har en gymnastiksal anpassad för barn under skolåldern. Alla avdelningar går turvis en förmiddag i veckan till gymnastiksalen och har planerad verksamhet i form av t.ex. mini-röris, Hoppa på kort och styrd lek och gymnastik. Alla redskap både ute på gården och inne i gymnastiksalen är formade för att utveckla barnens rörelse och motorik. Vi går kontinuerligt på promenader både i trafik och skog. Syftet med promenader, förutom den fysiska aktiviteten, är att lära barnen trafikvana på ett konkret sätt. Förskolebarnen vid Godby daghem simmar några gånger/termin i Godby simhall.

Att ge goda hygieniska vanor till barnen är viktigt för oss på Godby daghem. Speciellt handtvätt där vi använder pappershanddukar är en viktig rutin som vi lägger stor vikt vid för att minska sjukdomar och smittspridning bland barnen.

Vid Godby daghem serveras varje dag allsidig kost med mycket grönsaker och frukt. Detta ger barnen möjlighet till många olika smakupplevelser samt en god grund för att orka med dagisdagen.

Efter lunchen vilar alla barn i åldern 1-4 år, femåringarna har femårs grupp 2 gånger/vecka och vilar tre dagar och förskolebarnen vilar endast fredagar. Vilan är en tid för återhämtning och för många barn nödvändig för att hålla humöret uppe på eftermiddagen och kvällen.

Kulturarv, historia och samhälle

Vi vill bevara vårt kulturarv genom att hålla kvar våra traditioner. Vid midsommarfirande reser vi vår midsommarstång, sjunger och dansar runt den.

I december har vi vår luciamorgon där vi bjuder in föräldrar och syskon till ett "luciatåg" med sånger. Vi besöker vår kyrka till julen där vi har jul Klapp och Klang. Julfesten firar vi med barnen med t.ex. ringdans och att tomten kommer på besök. Personalen brukar spela upp en teater för barnen. Till sist "sopar" vi ut julen tillsammans Tjugonde Knut.

Husets femåringar och Lindebo går till kommunens äldreboende Rosengården. Tillsammans med pensionärerna spelar våra femåringar spel tillsammans och umgås. Lindebo sjunger för de och leker med bollar tillsammans med åldringarna.

Förskolebarnen åker till Sjöfartsmuseet på våren.

På våren åker vi på utfärd, ibland hela huset men oftast 1-2 avdelningar tillsammans.

Varje år har vi åtminstone ett teaterbesök. Vi går till biblioteket och tar del av deras sagostunder och utställningar.

Vi bekantar oss med vår närmiljö genom promenader.

Konst och kultur

I den skapande verksamheten utvecklar barnet sin fantasi, kreativitet och initiativförmåga. Samtidigt övar barnen på ett lustfyllt sätt sin finmotorik och får möjlighet att uttrycka sina tankar och känslor. Vid skapandet får barnen använda sig av olika material och tekniker, t.ex. att måla, modellera, pärla, sy och väva. Barnen får även möjlighet till att använda olika sorters färger; tusch, färgpennor, krita, vattenfärg, färg med pensel osv. Personalen tar självklart barnets ålder och utveckling i beaktande när det gäller skapande, samt barnens egna idéer. Material för spontant skapande skall alltid finnas tillgängligt på avdelningarna så att barnen kan ta del av detta. Verksamheten på daghemmet innehåller både pyssel som är planerat av personalen och barnen har även dagligen möjlighet att själva vara kreativa och hitta på egna pyssel. Vid skapandet är alltid barnets insats viktigare än resultatet!

Sång, musik och drama

Sång och musik används på olika sätt i daghemmets verksamhet, speciellt vid samlingen och som ett alternativ till att tacka för lunchen. Vi sjunger och lyssnar både på traditionella och modernare barnvisor. Det är viktigt att vår musiktradition förs vidare. Vi använder även ramsor, vilka är viktiga för bl.a. barnens språkutveckling. Rytminstrument såsom exempelvis maracas, taktpinnar och triangel används även i vår verksamhet. När de yngre barnen vilar har vi dagligen på avslappningsmusik. Klapp och klang från församlingen besöker daghemmet ca 1 gång/ månad där vi har det åldersindelade först för 1-4 år sen 5-6 år.

Skolberedskapsförberedelser och skolsamarbete

Specifik förundervisning hålls på Godby daghem samtliga avdelningar där förskolebarn (6-åringar) finns inskrivna. Dessutom träffas alla daghemmets förskolebarn 1 gång/vecka för att lära känna varandra inför skolstarten. På våren träffar förskolebarnen på Godby daghem andra förskolebarn från kommunens övriga daghem; Emkarby daghem och Pålshöle daghem.

I förundervisningen på Godby daghem använder vi oss i första hand av den förskoleplan som Ålands landskapsregering har gett ut. Den här förskoleplanen finns

att läsa på Landskapsregeringens hemsida och ett ex. på varje avdelnings anslagstavla.

Bornholmsmetoden använder vi oss av för att stödja barnen i deras lärande av att börja läsa.

Vi håller ett gott samarbete med skolan för att göra övergången från förskola till skola så trygg och enkel som möjligt för barnen. Utöver detta deltar förskolebarnen i Folkhälsans simning. Alla förskolebarn besöker kontinuerligt daghemmets närliggande skog för att få kunskap om natur och miljö.

Vi har även ett gott samarbete med Källbo skola. Samarbetet inleds på vårterminen med att skolans lärare besöker daghemmet. Efter det besöker förskolebarnen skolan några gånger varav en heldag. Vid skolbesöken följer 1-2 förskollärare med från daghemmet. Skolan ordnar inskrivning av blivande skolbarn en kväll någon gång under vårvintern. Under det tillfället får förskolebarnens föräldrar information om skolstarten.

Plan för samarbete förundervisning/skola

GEMENSAM ARBETSPLAN FÖR BARNOMSORG OCH SKOLA

FÖRUNDERVISNINGEN	NYBÖRJARUNDERVISNINGEN
Leken har en central plats i barnomsorgsverksamheten eftersom leken är lärandets bästa redskap	I skolan fokuserar vi på lärandet och vår målsättning är att barnet känner tilltro till sin egen förmåga att lära. Det är viktigt att barnets nyfikenhet och lust att lära tas tillvara.
<u>Social kompetens och samarbetsförmåga</u> Vi stöder och uppmuntrar varje barn att fungera i grupp och lära sig att styra de egna impulserna. Barnet kan då anpassa sig till rutiner och regler i gruppen samt utveckla sin självständighet. Arbetet sker aktivt både i det	<u>Socialkompetens och samarbetsförmåga</u> Då vi i skolan arbetar med social kompetens och samarbetsförmåga fokuserar vi på följande områden: • Kamratskap • Självkänsla

vardagliga, i sociala situationer samt i planerade aktiviteter. Vi arbetar med material som stärker såväl barnets självkänsla som den sociala och emotionella mognaden, vilket är av största vikt inför skolstarten.	• EQ (emotionell intelligens) • Ansvar och samarbete
<u>Språk och interaktion</u> Att väcka barnets intresse för det talade och skrivna språket är vårt mål. En av hörnstenarna är den oändliga sagoskatten, som berikar och utvecklar varje barns språk och interaktion. Dessutom samtalar vi och för dialog med varje barn utifrån dess nivå och vid behov används visuellt stöd. Genom sång och lek, rim och ramsor och rörelse berikas varje barns språkliga medvetenhet. En grundmetod som används vid samtliga daghem för att stärka språkutvecklingen är Bornholmsmodellen.	<u>Språk och interaktion</u> I skolan jobbar vi vidare med hörnstenarna lyssna, tala, läsa och skriva. • Viktigt är att väcka barnens läslust • Språklekar • Högläsning • Samtal • Rim och ramsor • Bokstavsträning • Skrivning utifrån barnets förmåga.
<u>Grundläggande färdigheter inom matematik</u> Vi jobbar dagligen med vardagsmatematik såsom räknande av olika antal, systematisering, mängder och begrepp. Tillsammans med barnet pratar vi och upptäcker matematik i vardagen – samtidigt som barnets intresse för matematik väcks. Genom mycket konkret material ss. pussel, spel, knappar, klossar etc. ges barnet möjlighet att sortera, jämföra, dela lika och konstruera. De grundläggande matematiska begreppen utvecklas och stärks. I samlingen använder vi siffror, ordningstal och antal då barnen räknas och dagens datum går igenom. Vi ger barnet möjlighet att träna på tidsbegrepp då vi samtalar och diskuterar om vad barnet skall göra eller vad det har gjort.	<u>Grundläggande färdigheter inom matematik</u> Vi strävar till att gå framåt i elevens egna takt för att eleven inte ska få luckor i sitt matematiska kunnande. • Att lära barnen se och förstå uppgifterna. • Att eleverna utvecklar ett intresse för matematik. • Antalsuppfattning • Sortera och jämföra • Dela upp tal i talpar
<u>Koncentration och minne</u> En lugn, rofylld och inspirerande miljö ger barnet möjlighet att koncentrera sig och slutföra de uppgifter det får. Vi fångar barnets uppmärksamhet och intresse genom planerade aktiviteter utifrån varje barns förmåga och mognad. Genom vår pedagogiska kunskap inspirerar och leder vi in barnet i sitt kunskapssökande. Utmaningar ges där barnet får känna att det kan och att det lyckas!	<u>Koncentration och minne</u> Lärandet handlar om koncentration och minne, att hålla kunskap i minnet genom: • Lek och rörelse • Kreativitet i undervisningen för att väcka elevernas intresse och lust att lära • Repetition • Olika typer av minnesträning: rörelseträning, appar, spel mm.

	Undervisningen utgår från olika inlärningsstilar som befrämjar barnets lärande.
<u>Fin- och grovmotorik</u> Barnet lockas och utmanas att på ett naturligt sätt röra sig och utveckla sin motorik. Daglig utevistelse har hög prioritet. Vi har planerade rörelse-stunder och lekar, regelbundna promenader både i "trafiken" och i skog och mark samt den så viktiga fria leken. I samlingen ingår dagligen olika sång- och rörelselekar och klapp- och fingerramsor där rytm, kroppsuppfattning och koordination stärks. Vi pysslar, klipper, bygger, ritar, pärlar – möjligheterna är oändliga till att utveckla varje barns finmotorik. Också vid av- och påklädningen och vid måltiderna utvecklas finmotoriken, samtidigt som barnet får känna att det klarar sig själv.	<u>Fin- och grovmotorik</u> Grovmotorik • Koordination, rytm, balans, rums- och riktningsuppfattning, form och kroppsuppfattning, känsel syn och hörsel. • Kroppens stabilitet Finmotorik • Handens motorik • Penngrepp • Ögats motorik • Öga-handmotorik
Vårt mål är att få varje barn att vilja lära mer och fortsätta vara vetgirigt. Spännande material och lekar bidrar till detta och givetvis personal som är engagerad och "närvarande". Övergången mellan förundervisning och skola underlättar då lust till inläring finns hos barnet!	Vårt mål är det livslånga lärandet och vi strävar till att varje elev når en optimal personlig utveckling.

Gemensam arbetsplan för barnomsorg och skola

Målsättning: att skapa trygghet för barnen inför skolstart

Samplanering

Efter sportlovet bjuder barnomsorgen in representanter från skolan till planeringsmöte. Vid mötet går man igenom följande:

- Tidpunkt för lärarnas/speciallärarnas besök till daghemmen görs upp.
- Skolan erhåller lista över förundervisningsbarnen, deras adresser och födelsetider
- Tidsplan för de sex skolbesöken i april-maj uppgörs, om datumet för den hela skoldagen är fastställd delges det.

- Tidpunkt för övergångssamtal bestäms.
- Inskrivningsmötet i skolan planeras och datum delges.

Eventuella extra kostnader som skolsamarbetet medför t.ex. för vikarier i skolan delas lika mellan skola och barnomsorg.

Träffar på daghemmen

Under februari och mars ordnas träffar för kommunens alla förundervisningsbarn vid Emkarby, Godby och Pålsböle daghem.

Återkopplingsbesök

Barnträdgårdslärarna tar kontakt med lärarna i åk 1 och bokar datum för återkopplingsbesök som görs efter skolans inskolningsperiod i oktober.

Barnträdgårdslärarna kommer till skolan och träffar lärarna för att gå igenom hur det har gått för eleverna samt träffar eleverna.

Utvärdering av inskolningsperioden görs av berörd personal i oktober/november

Barnträdgårdslärarna hör av sig till skolan för att överenskomma om tidpunkt.

Mobbningsplan

Vi har en plan på Godby daghem kring att jobba mobbningsförebyggande.

Säkerhetsplan

En trygg och säker miljö är en av grunderna för att skapa välbefinnande. Vi har rutiner som minskar risken för att barn eller personal kommer till skada eller utsätts för obehagliga situationer. Vi har även en säkerhetsplan som omfattar flera aspekter av säkerhet, såväl fysiska som andra. Genom säkerhetsplanen stärks medvetenheten om risker samt hur man kan motverka dem.

I säkerhetsplanen finns en checklista som används om en akut situation uppstår. Checklistan beskriver tillvägagångssätt vid olika uppkomna situationer och beskriver tydligt steg för steg vad som ska göras.

All personal på daghemmet deltar kontinuerligt i Första hjälp kurser. Brandövning har hållits för all personal. Vi genomför brandövning i huset tillsammans med barnen.